

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Władysław
Nazwisko: Pyrek
Miejsce urodzenia: Kraków
Data urodzenia: 12-02-1914
Imię ojca: Józef
Imię matki: Anna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Meldunek specjalny Wydziału III WUBP w Krakowie do dep. III MBP w sprawie doraźnego werbunku agentki ps. "Mops" i rozpracowania przez UB siatki wywiadowczej Obszaru Południowego WIN (OP WiN) pod kierownictwem Stefana Sieńki ps. "Wiktor", w tym aresztowania Władysława Pyrka członka siatki OP WiN na powiat Kozienice. Nauczycielka w szkole w Falkowej w pow. Tarnów została zatrzymana za defraudację funduszy szkolnych w kwocie 150 tys zł. W zamian za bezkarność podjęła od 24.10.1946 współpracę z PUBP w Tarnowie. Agentka "Mops" jako bliska osoba została wysłana przez UB do Pionek do przybyłego tam z okolic Tarnowa jesienią 1945 nauczyciela miejscowego LO i gimnazjum Władysława Pyrka, który mając pełne zaufanie przekazał jej meldunki i dokumenty do struktur OP WiN. W następstwie wiedzy uzyskanej od agentki ps. "Mops" PUBP w Tarnowie wraz z Wydz. III WUBP w Krakowie ustaliły dane łączniczek Sienki w tym Stanisławy Kruczek, adresy lokali w których zamieszkiwał Sienko, jego szczegółowe dane osobowe, dane rodziny, dokumenty prywatne, fotografie. W uzyskanych poprzez działalność agentki adresach w dniach 09.11-15.11.1946 przeprowadzono zewnętrzną obserwację, urządzono zasadzki i rewizje, tajnie zatrzymano Stanisławę Kruczek główną łączniczkę szefa siatki OP WiN w Krakowie, a następnie aresztowano Władysława Pyrka i pozostałych członków struktury, oprócz Stefana Sienki. Jak wynika z meldunków operacyjnych całość sprawy osobiście nadzorował Józef Światło, który nakazał bezpośrednio do siebie przekazywanie wszystkich dokumentów dot. sprawy Sienki, której nadano krypt. "Wiktor" (akta tej sprawy nie zachowały się).	Akta o sygn. IPN Kr 056/3, t. 11 (3/K).	

Materiały Wydziału Śledczego WUBP w Kielcach w sprawie działacza struktur wywiadowczych WiN na teren powiatu kozienickiego Władysława Pyrka. Zatrzymany 13.11.1946 w Pionkach i przewieziony do Krakowa do śledztwa prowadzonego przez WUBP w Krakowie w sprawie siatki wywiadowczej Obszaru Południowego WiN pod kierownictwem Stefana Sieńki ps. "Wiktor". W styczniu 1947 śledztwo przekazano do WPR i WUBP w Kielcach. Akt oskarżenia z 12 lutego 1947 sporządził funkcjonariusz WUBP w Kielcach Grzęda. Władysław Pyrek został oskarżony z art. 86 par. 2 KKWP o działalność w WiN, kolportaż wydawnictw "Orzeł Biały" i "Niepodległość", przechowywanie broni i współredagowanie "Apelu do ONZ". W aktach dokument z ujawnienia przez MUBP w Radomiu 25.04.1947 nr 98101. Po realizacji procesowej sprawy akta złożono w archiwum KWMO w Kielcach pod sygn. 860/L. Przesygnowano w 1969 do nr 895/III.

Akta o sygn. IPN Ki 013/714, t. 1-2 (895/III).

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Kielcach przeciwko Władysławowi Pyrkowi i innym. Zatrzymany przez UB 13.11.1946, przewieziony do WUBP w Krakowie, gdzie trwało śledztwo w sprawie siatki wywiadowczej WiN pod dowództwem Stefana Sieńki ps. "Wiktor". W miejscu zamieszkania przeprowadzono rewizję. Areszt tymczasowy decyzją WPR w Krakowie od 23.11.1946. Od stycznia 1947 śledztwo prowadzone przez WPR w Kielcach. Wyrokiem z 21.03.1947 skazany na karę łączną 5 lat więzienia. Jednocześnie na mocy amnestii karę darowano w całości. Zwolniony z więzienia w Kielcach. Nie znając okoliczności operacyjnych związanych z wysokością wyroku w sprawie, NPW wniosła rewizję do NSW, który postanowieniem z 06.06.1947 nakazał uchylić wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia. Aresztowany 25.06.1947 i osadzony w więzieniu w Kielcach. Wyrokiem z 02.09.1947 skazany z art. 86 par. 2 KKWP na łączną karę 3 lata więzienia po zastosowaniu przepisów amnestii. Zwolniony z CW w Rawiczu 17.02.1950 po odbyciu zasądzonej kary.

Akta o sygn. IPN Ki 8/353 (Sr 252/47, Sr 667/47).

Okoliczności operacyjne z których wynikł tak niski wyrok w tej sprawie wyjaśnia meldunek specjalny Wydziału III WUBP w Krakowie do MBP z 25.11.1946 w sprawie wpadki siatki Stefana Sieńki ps "Wiktor" do której należał Władysław Pyrek, oraz akta o sygn. IPN Wr 011/417.

Materiały operacyjne PUBP w Kluczborku, a następnie RSB KPMO w Brzegu dot. rozpracowania Władysława Pyrka. Po zwolnieniu z więzienia osiedlił się wraz z rodziną na terenie powiatu Kluczbork, gdzie został od 1951 roku poddany kontroli operacyjnej. Zarejestrowany do sprawy ewidencyjno-obszerwacyjnej nr 93/55. Po zmianie miejsca zamieszkania sprawę przesłano do dalszego prowadzenia przez w RSB KPMO w Brzegu. Sprawa o krypt. "Młyn" nr 1515/58 została zarejestrowana 30.06.1958. Z racji działalności w AK, a następnie w WIN oraz prezentowania poglądów antykomunistycznych i przywiązania do katolicyzmu Władysław Pyrek został w Brzegu poddany intensywnemu rozpracowaniu przy użyciu licznej agentury z miejsca pracy, jak i ze środowiska nauczycielskiego gdzie pracowała jego żona, b. łączniczka WIN (jak inf. ps. "Geniusz", "R015", Nieprzytomny", "Irka", "Jurek"). Prowadzono również kontrolę korespondencji. W 1960 roku sprawę przekwalifikowano na Sprawę Operacyjnej Obserwacji nr 39/60. Rozpracowanie zakończono i materiały złożono 19.06.1962 w archiwum KWMO w Opolu pod sygn. 2350/R/62. Przesygnowano w 1975 do nr 1617/II.

Akta o sygn. IPN Wr 011/244 (1617/II).

Występuje w materiałach operacyjnych PUBP w Kluczborku i RSB KPMO w Brzegu dot. żony Ireny Pyrek. W aktach doniesienia agentury PUBP w Kluczborku oraz informacje z rozpracowania Władysława Pyrka, który był charakteryzowany jako osoba o poglądach zdecydowanie wrogich PRL.	Akta o sygn. IPN Wr 011/417 (2661/II).
Księga Główna Więźniów wraz ze skorowidzami CW w Rawiczu. Przetransportowany do więzienia w Rawiczu z więzienia w Kielcach 30.03.1949. Zwolniony po odbyciu kary 17.02.1950.	Księga Główna CW w Rawiczu o sygn. IPN Po 3/36, oraz skorowidze o sygn. IPN Po 3/42, 3/43, 3/45, 3/96.
Charakterystyka nr 200 sporządzona w latach 1985-1986 w Wydziale "C" WUSW w Krakowie dot. organizacji "Wolność i Niezawisłość" (WiN) Okręg Krakowski, działającej na terenie województwa krakowskiego w okresie od września 1945 do października 1947. Do zbiorczego opracowania dołączono kwestionariusze osobowe członków organizacji, prasę konspiracyjną WiN, dokumenty programowe i informacje o działalności WiN. Władysław Pyrek ps. "Piorun", "Zbigniew", "Piotrowski" figuruje w charakterystyce jako żołnierz AK Inspektorat Tarnów w latach 1943-1945, zastępca dowódcy kompanii dywersyjnej AK w Tarnowie, a następnie przedstawiciel struktur WiN na powiat Kozienice, podległy komórce wywiadowczej Obszaru Południowego WiN pod kierownictwem Stefana Sieńki ps. "Wiktor". Zatrzymany przez UB 13.11.1946 podczas likwidacji siatki "Wiktora", a następnie aresztowany.	Akta o sygn. IPN Kr 074/199, t. 1-8 (200/X).
Charakterystyka nr 90 sporządzona w 1987 roku w Wydziale "C" WUSW w Kielcach na zbrojną organizację niepodległościową związaną z WiN pod nazwą: Inspektorat Związek Zbrojnej Konspiracji pod dowództwem Franciszka Jaskulskiego ps. "Zagończyk" działającej na terenie powiatów Radom, Kozienice, Starachowice i Końskie w latach 1945-1947. Władysław Pyrek ps. "Piorun", "Zbigniew" występuje w Charakterystyce jako Komendant Obwodu VI organizacji w powiecie Kozienice. Faktycznie Pyrek działał w strukturze podporządkowanej sieci wywiadowczej Obszaru Południowego WiN i podlegał Stefanowi Sieńce ps. "Wiktor". Jego zadaniem z ramienia OP WiN były kontakty z "Zagończykiem" i stopniowe wyprowadzanie ze zbrojnej konspiracji znacznej liczby podkomendnych "Zagończyka". Według Charakterystyki łącznie w działalność konspiracyjną, w tym zbrojną w ramach Inspektoratu ZZK było zaangażowane 1401 osób.	Akta o sygn. IPN Ki 022/59 (Charakterystyka nr 90).
Charakterystyka nr 86, 192 sporządzona w 1987 roku w Wydziale "C" WUSW w Kielcach dot. młodzieżowej organizacji konspiracyjnej pod nazwą "Młodzi Obrońcy Ojczyzny", działającej w latach 1945-1947 na terenie powiatu kozienickiego. Organizacja złożona w większości z miejscowej młodzieży gimnazjalnej była powiązana z działającymi na tym terenie strukturami WiN, a jednym z inspiratorów jej działań był członek siatki wywiadowczej Obszaru Południowego WiN na teren powiatu Kozienice i jednocześnie nauczyciel w gimnazjum i liceum w Pionkach Władysław Pyrek ps. "Zbigniew", "Piorun". Organizacja została zlikwidowana przez PUBP w Kozienicach w II poł. 1947 po wcześniejszym jej agenturalnym spenetrowaniu i rozpracowaniu.	Akta o sygn. IPN Ki 022/55 (Charakterystyka nr 86,192).